

Ang Aklat ni Daniel - Bilang Isang Daan at Walumpu

Ang Propetikong Sangandaan ng Roma, ng mga Makabeo, at ng Makabagong Panahon: Isang Pag-aaral sa mga Pangitain ni Daniel

Jeff Pippenger
2024-04-10

Isinulat ni Uriah Smith, “Ang Roma ay naging kaugnay ng bayan ng Diyos, ang mga Judio, sa pamamagitan ng pakikipag-alyansa, noong 162 BC.” Karamihan sa mga makabagong historyador ay itinatala ang petsa bilang 161 BC, at dalawang ulit ding tinutukoy ni Smith ang 161 BC sa gayon ding aklat. Ang aking palagay ay na ang pagtukoy na ito sa 162 BC ay isang typographical na pagkakamali.

“Sa pamamagitan ng mga talata 23 at 24 ay dinadala tayo sa panig na ito ng kasunduan sa pagitan ng mga Judio at ng mga Romano, 161 BC, hanggang sa panahong nakamit ng Roma ang pandaigdigang kapangyarihan.” Uriah Smith, *Daniel and the Revelation*, 273.

Tinutukoy ng mga talatang labing-isa at labindalawa ang tagumpay at ang kinahinatnan ng Labanan sa Raphia, na naganap noong 217 B.K., sa pagitan ng Imperyong Seleucid, na pinamunuan ni Antiochus III ang Dakila, at ng Kahariang Ptolemaiko ng Ehipto, na pinamunuan ni Haring Ptolemy IV Philopator.

Ang Labanan sa Panium, na naganap pagkaraan ng labimpitong taon, noong 200 BK, ay muling kinasangkutan ng Kahariang Seleucid at ng Kahariang Ptolemaic.

Ang Himagsikang Makabeo, na nagsimula noong 167 B.K., ay ang rebelyon ng mga Hudyo laban sa mga pagtatangka ng Imperyong Seleucid na supilin ang mga gawing panrelihiyon ng mga Hudyo at ipataw ang kulturang Griyego.

Ang muling pagtatalaga ng Ikalawang Templo sa Jerusalem, na siyang makasaysayang pangyayaring ipinagdiriwang sa Hanukkah, ay naganap noong 164 B.K., tatlong taon bago ang “kasunduan” ng talatang dalawampu’t tatlo. Sumunod ang pangyayaring ito sa matagumpay na kampanyang militar ng mga Makabeo laban sa mga hukbo ng Imperyong Seleucid, na pinamunuan ng kilala sa kasamaan na si Antiochus IV Epiphanes, na nilapastangan ang Templo at ipinagbawal ang mga gawaing panrelihiyon ng mga Hudyo. Si Antiochus IV Epiphanes ay namatay di-kalaunan matapos ang tagumpay na ginugunita sa Hanukkah, at ang kamatayang iyon ang humudyat ng paglubog ng kapangyarihang Siryano mula noon sa kasaysayan.

Noong 200 BC (na siya ring panahon ng Labanan sa Panium), unang ipinasok ng Roma ang sarili nito sa propetikong kasaysayan ng kabanata labing-isa ng aklat ni Daniel. Naroon ang sagisag na nagtatatag sa pangitain. Ang sadyang impluwensiya nito sa kasaysayang iyon ay tumutukoy sa gawain ni Jezebel, isang sagisag ng iglesya na kumokontrol mula sa likod ng tabing. Nasa tahanan sa Samaria si Jezebel nang masaksihan ng kaniyang asawang si Ahab ang pagpatay ni Elias sa

kaniyang mga propeta. Wala si Herodias sa pistang kaarawan ni Herodes, kung saan inakit ng kaniyang anak na si Salome si Herodes. Sa kasaysayan ng Estados Unidos, ang kapapahan, na kinakatawan ng patutot ng Tiro, ay nalilimutan, hanggang sa katapusan ng simbolikong pitumpung taon. Pagkatapos ay sinisimulan niyang awitin ang kaniyang mga awit ng panlilinlang sa mga hari ng lupa. Ang taong 200 BC ay sumasagisag sa panahon kung kailan sinisimulan niyang hayagang umawit sa mga hari sa mga huling araw, bago lamang ang nalalapit na batas ng Linggo, gaya ng kinakatawan sa talatang labing-anim.

Bago ang “league” ng mga Judio mula 161 BC hanggang 158 BC, muling itinalaga ng mga Makabeo ang templo, na ginugunita sa pamamagitan ng Hanukkah noong 164 BC. Pagkaraan, makalipas ang tatlong taon, habang nagpapatuloy ang kanilang pakikibaka laban sa mga Siryano, ang mga Judiong Makabeo ay humingi ng suporta sa Roma. Ang “league” sa Roma na noon ay nabuo ay nagiging isang propetikong pagsubok para sa mga mag-aaral ng propesiya ng Diyos sa mga huling araw.

Kinikilala ng kasaysayan ang 161 BC bilang ang puntong naganap ang "league," ngunit tinutukoy iyon ng mga tagapanguna bilang 158 BC. Tama ba si Miller, o ang mga makabagong historyador ang tama? Idinagdag ni Miller ang animnaraang animnapu't anim (666) na taon sa taong 158 BC, at dumating sa taong 508, noong inalis ang "the daily." Gaano mo man saliksikin, magiging lubhang mahirap, kung hindi man talaga imposibleng makatagpo ng suportang pangkasaysayan para sa 158 BC bilang ang "league" sa pagitan ng mga Hudyo at mga Romano.

Ang talatang labing-anim ay ang batas ng Linggo, ngunit bago ang kasaysayang iyon, ang Roma ay pumapasok sa kasaysayan upang itatag ang pangitain noong taóng 200 BC. Nagsimula ang paghihimagsik ng mga Macabeo sa Modein noong 167 BC, at nang maglaon ay muli nilang itinalaga ang templo noong 164 BC. Pagkatapos, mula 161 BC hanggang 158 BC, ang mga Judio ay pumasok sa isang tipan sa kapangyarihang Romano. Ang 161 BC hanggang 158 BC ay kumakatawan sa isang yugto ng panahon na kinailangan upang maitatag ang “kasunduan.” Tinutukoy ng pagkaunawang ito ang “kasunduan” alinsunod sa patotoo ng mga historyador, at gayundin sa tsart na itinuro ng kamay ng Panginoon at hindi dapat baguhin.

Ipinababatid sa atin ng mga mananalaysay na ang proseso ng pakikipagnegosasyon para sa mga tratado sa pagitan ng mga sinaunang bansa gaya ng Juda at Roma noong ika-dalawang siglo B.K. ay nag-iiba-iba depende sa tiyak na mga kalagayan, sa mga protokolong diplomatiko, at sa mga dinamika ng kapangyarihan na sangkot. Karaniwang nagsisimula ang prosesong ito sa pagpapahayag ng isang panig ng interes na magtatag ng isang tratado o alyansa sa kabilang panig. Sa kaso ng Juda at Roma, ang Juda ang nagpasimula ng pakikipag-ugnayan sa Roma upang magmungkahi ng isang pormal na alyansa.

Nagamit sana ang mga daluyan ng diplomasya upang iparating ang panukala at pasimulan ang mga negosasyon. Kailangang kabilang dito ang pagpapadala ng mga embahador o sugo patungong Roma upang makipagtagpo sa mga pinuno o kinatawan nito. Pagkapasimula ng mga negosasyon, tatalakayin ng kapuwa panig ang mga tuntunin ng mungkahing tratado. Maaari itong maglaman ng sunod-sunod na pagpupulong, palitan ng mga mensaheng diplomatiko, at posibleng paglahok ng

mga tagapag-ugnay o mga tagapamagitan upang mapadali ang mga pag-uusap. Sa panahon ng negosasyon, isasaalang-alang ng bawat panig ang mga tuntuning inihain ng kabila at maaaring magharap ng mga kontra-panukala o humiling ng mga susog sa ilang tuntunin. Maaaring sangkot sa prosesong ito ang masusing deliberasyon, pagsangguni sa mga tagapayo, at pagtatasa ng mga posibleng pakinabang at kahinaan ng mungkahing tratado.

Kung kapuwa panig ay makarating sa kasunduan hinggil sa mga tuntunin ng tratado, ihahanda ang pormal na kasulatan na naglalahad ng mga tuntunin at kundisyong napagkasunduan ng magkabilang panig. Pagkaraan, ang tratado ay kailangang ratipikahin ng mga kinauukulang awtoridad ng bawat bansa. Sa kaso ng Roma, maaari itong mangailangan ng pag-apruba ng Senado o ng iba pang mga kapulungang tagapamahala. Gayon din, sa Juda, malamang na kakailanganin ng tratado ang pag-apruba ng pamunuan nito o ng kapulungang tagapamahala. Kapag naratipikahan na, ipatutupad ang tratado, at inaasahan na ang kapuwa panig ay tutupad sa mga tuntunin nito. Maaari itong sumaklaw sa iba't ibang anyo ng kooperasyon, mga kasunduang pangkapwa pagtatanggol, ugnayang pangkalakalan, o iba pang anyo ng ugnayang diplomatiko na itinakda sa tratado.

Noong ika-2 siglo B.K., ang paglalakbay mula sa Judea (na matatagpuan sa silangang bahagi ng Mediteraneo) patungong Roma (na nasa gitnang Italya) ay isang hamon at matagal na gawain, lalo na kung isasaalang-alang ang mga limitasyon ng mga sinaunang paraan ng transportasyon. Ang layo sa pagitan ng Judea at Roma ay humigit-kumulang 1,500 hanggang 2,000 kilometro (930 hanggang 1,240 milya), depende sa tiyak na rutang tatahakin. Noong sinaunang panahon, ang paglalayag sa dagat ay kadalasang mas mabilis at mas mahusay kaysa paglalakbay sa lupa, subalit ang paglalayag ay napapailalim sa umiiral na mga hangin. Ang paglalakbay sakay ng barko mula sa isang daungan sa Judea patungo sa isang daungan sa Italya (gaya ng Ostia, ang daungan ng Roma) ay maaaring tumagal ng ilang linggo, depende sa mga salik tulad ng kalagayan ng hangin, mga agos ng dagat, at uri ng sasakyang-dagat na ginamit.

Ang paglalakbay na panlupa mula sa Hudea patungong Roma ay magiging higit na mabagal at lubhang mahirap. Kinakailangang tahakin ng mga manlalakbay ang sari-saring anyo ng lupain, kabilang ang mga bundok, lambak, at mga ilog, at humarap sa mga balakid gaya ng mga tulisan at mga teritoryong pagalit. Tinatayang ang paglalakad o ang paglalakbay sa karwaheng hila ng kabayo ay maaaring tumagal ng ilang buwan. Maaapektuhan din ang tagal ng paglalakbay ng mga salik gaya ng kalagayan ng mga kalsada, ang pagkakaroon ng mga matutuluyan at mga pahingahan, at ang pangangailangang magpahinga at muling kumuha ng mga panustos sa kahabaan ng daan.

Nang sikapin ng mga Judiong Makabeo na makipag-alyansa sa Roma, kinailangan nilang magpadala ng mga sugo patungo sa Roma. Kapag tinanggap na ng mga awtoridad na Romano ang mga sugo, magkakaroon ng isang panahon ng negosasyon. Sa teoryang pangkasaysayan, yamang walang tiyak na tala na matatagpuan, kapag napormalisa na ang isang kasunduan, kinakailangang dalhin iyon pabalik sa Hudea upang pagtibayin, at marahil pagkatapos ay ibabalik muli sa Roma upang pagtibayin ang pagtanggap sa mga Judio. Halos hindi kapani-paniwala na ang proseso ng pagbubuo ng isang alyansa sa panahong iyon ay maisasakatuparan sa loob lamang ng isang taon,

kaya't ang pagkaunawa na ang "alyansa" ay kumakatawan sa isang proseso mula 161 BC hanggang 158 BC ay tumutugma sa iba pang mga linyang propetiko na tumutukoy sa kasaysayang humahantong sa batas sa Linggo ng talatang labing-anim.

Isang "kasunduan" na pinagtitibay ng lahat ng mga historyador na pinasimulan ng mga Judiong Maccabeo, ay nagsimula sa Judea noong 161 BC. Ang layunin nito ay nais ng mga Judio ng suporta laban sa mga Siriano na kanilang nakalaban mula nang magsimula ang kanilang paghihimagsik noong 167 BC. Ang paghihimagsik ay pinasimulan ng mga pagsisikap ni Mattathias, isang Judiong saserdote, at ng kaniyang limang anak na lalaki, lalo na si Judas Maccabee, upang labanan ang mga patakaran ng Helenisasyon na ipinataw ng pinunong Seleucid na si Antiochus IV Epiphanes. Kabilang sa mga patakarang ito ang mga pagtatangkang supilin ang mga gawaing panrelihiyon ng mga Judio at pilitin ang pagtanggap sa mga kaugaliang at mga paniniwalang Griyego.

Ang mitsa ng pag-aalsa ay isang pangyayari sa nayon ng Modein, kung saan tumangging sumunod si Mattathias sa isang kautusang mag-alay ng hain sa isang diyos na Griyego. Ang "Modein" ay hango sa salitang Hebreo na "modi'a," na ang ibig sabihin ay "magpahayag" o "magprotesta." Sa kanyang pagtutol, pinaslang ni Mattathias ang isang Judiong apostata na malapit nang mag-alay ng hain, at siya, kasama ng kanyang mga anak, ay tumakas sa mga burol, na nagpasimula ng isang kampanyang pandigmang gerilya laban sa mga puwersang Seleucid. Tumagal nang ilang taon ang Himagsikang Makabeo, at sa panahong iyon ay nakilahok ang mga Makabeo sa maraming labanan laban sa mga Seleucid at sa kanilang mga kaalyado. Bagaman lubhang kulang sila sa bilang at sa kagamitan, nakamit ng mga Makabeo ang ilang mahahalagang tagumpay.

Ang Imperyong Seleucid ay nagsisikap na ipataw ang relihiyon ng Gresya sa mga Judio, at ang mga Griyego ay kumakatawan sa mga globalista ng mga huling araw. Ang kanilang relihiyon ay nahahayag sa woke-ism na kasalukuyang ipinipilit sa Estados Unidos at sa sanlibutan ng mga puwersang globalista ng sistemang pampangko, ng pangunahing midya, ng mga sentro ng edukasyon, at ng pagwawasak sa mga pambansang pagkakakilanlan sa pamamagitan ng sapilitang imigrasyon ng mga ilegal na dayuhan. Nang ipinatutupad ni Antiochus Epiphanes ang relihiyong Griyego sa mga Judio, may mga Judiong nakikipagtulungan sa kaniyang mga pagsisikap. Ang mga Macabeo ay kumakatawan sa isang uri ng mga apostatang Judio na lumalaban sa relihiyon ng Gresya, ngunit mayroon ding isa pang uri ng mga apostatang Judio na sumusuporta sa gawain ng pagpapatupad ng relihiyong Griyego.

Ang talatang labing-anim ay ang nalalapit na batas sa Linggo, at ang tatluhang pagkakaisa ng dragon, ng hayop, at ng bulaang propeta. Ang kasaysayang iyon ay pinangungunahan ng mga talatang labing-tatlo hanggang labing-lima, kung saan nagaganap ang tatlong labanan ng talatang apatnapu: ang mula sa talatang sampu (1989), ang mula sa mga talatang labing-isa at labing-dalawa (ang digmaan sa Ukraina), at ang Labanan sa Panium. Ang Labanan sa Panium ay kumakatawan sa isang labanan kung saan ang hayop mula sa lupa na may dalawang sungay ay nananaig laban sa mga pilosopiyang panrelihiyon at pampulitika ng mga globalista.

Sa labanan na iyon, ang huling pangulo ng Estados Unidos ay kailangang harapin ang mga kinahinatnan ng tagumpay ni Putin at ng kasunod na pagbagsak na inilalarawan sa mga talatang ikalabing-isa at ikalabindalawa. Bubuo siya ng isang alyansa kasama ang NATO, o kaya'y ang Mga Nagkakaisang Bansa, upang lutasin ang mga epekto ng pagbagsak ng Rusya, at sa loob ng kasaysayan ng nasabing alyansa ay isasangkot niya ang Mga Nagkakaisang Bansa sa Labanan sa Panium. Ang ikatlong labanan sa talatang apatnapu ay magiging gaya ng unang labanan sa talatang apatnapu. Kung paanong gumuho ang Unyong Sobyet sa ilalim ng puwersang ekonomiko at militar ng Estados Unidos, ang mga globalista ng Mga Nagkakaisang Bansa ay mapipilitang ulitin ang "perestroika," ang pangunahing sangkap ng mga pagsisikap ni Gorbachev na isailalim sa reporma ang Unyong Sobyet, bagaman sa bandang huli ay nag-ambag ang mga ito sa pagkakabuwag ng sistemang Sobyet at sa kalaunang paglusaw ng Unyong Sobyet.

Ang ikatlong labanan ay isinasalarawan ng unang labanan, at sa pamamagitan ng pang-ekonomiya at panmilitar na presyon si Trump, na kinakatawan ni Reagan, ay pipilitin ang United Nations na pumasok sa "perestroika," na ang ibig sabihin ay muling pagsasaayos o repormasyon. Ang muling pagsasaayos na ito ay maglalagay sa Estados Unidos bilang ulo ng sistemang "sampung hari" na siyang United Nations. Sa labanan, ang kapapahan ay saka ihaharap ang sarili nito sa kasaysayan, na inaangking tagapagtanggol ng sistemang sa panahong iyon ay sinasakop ni Trump.

Sa gayunding yugto ng kasaysayan, haharap si Trump sa isang panloob na Digmaang Sibil na mapipilitan siyang tugunan, gaya ng napilitan ding tugunan ni Abraham Lincoln. Magaganap ang Digmaang Sibil na ito sa pagitan ng dalawang magkalabang paksiyong apostata sa loob ng Estados Unidos. Ang isang uri ay kinakatawan ng mga tumanggap sa relihiyon at pilosopiya ng woke-ismo, na siyang mga progresibong globalista mula sa kapwa mga partidong politikal. Ang isa pang uri (MAGA-ismo) ay nagpapahayag na sila'y tunay na mga Protestante, bagaman nawala sa kanila ang balabal na iyon noong 1844.

Ang hanay ng Pangulo ay kinakatawan ng MAGA-ismo, at nakasalig sa naliligaw na pag-aangking itinataguyod ang tunay na Protestantismo at ang Saligang-Batas. Ang pag-aangkin ng Woke-ismo ay ang relihiyon ni Inang Daigdig, ang New Age, at ang paniniwalang ang Saligang-Batas ay inilalapat ayon sa umiiral na mga kalagayan ng mga pamantayang panlipunan, hindi ayon sa lipas na mga kaisipan ng mga ama-tagapagtatag.

Si Matatias (Trump) ay wawakasan ang mga pagtatangka ng mga globalistang-progresibong Demokrata sa loob ng Estados Unidos, na kinakatawan ng pag-aalsang nagsimula sa Modein noong 167 BK. Pagkatapos ay uulitin ni Trump ang kasaysayan ng 164 BK, nang muling itinalaga ng mga Makabeo ang templo, na ginugunita sa pagdiriwang ng Hanukkah. Pagkatapos, sa panahong kinakatawan mula 161 BK hanggang 158 BK, sisimulan ni Trump ang panghuling pagsulong sa pagpapatindig ng larawan ng papasiya, isang larawang naglalarawan ng hindi lehitimong ugnayan sa pagitan ng kapangyarihang panrelihiyon at kapangyarihang pampulitika. Noong 158 BK, ipatutupad ang alyansa, kasabay ng nalalapit na pagpapatupad ng batas ng Linggo ng talatang labing-anim.

Ang Daniel kabanata labing-isa ay una munang tumutukoy kung paanong kinakamkam ng Roma ang pampulitikang pamamahala, at pagkatapos ay inuulit at pinalalawak ni Daniel ang gayunding kasaysayan sa isang linya ng salaysay na nagtutukoy kung paano nakikitungo ang Roma sa bayan ng Diyos sa mismong kasaysayang iyon. Mula sa talatang labing-anim hanggang labing-siyam, inilalarawan ang tatlong hadlang sa pagkuha ng paganong Roma ng kapangyarihan sa sanlibutan. Sa talatang labing-anim, nasakop ng paganong Roma ang Sirya noong 65 BK, at pagkatapos ay nasakop ni Pompeyo ang Hudea noong 63 BK. Tinutukoy ng talatang labing-anim kung kailan tatayo ang Roma sa maluwalhating lupain, at sa gayon ay nagsisilbing tipo ng batas ng Linggo sa talatang apatnapu't isa ng gayon ding kabanata.

Mahalagang tandaan na ang kaganapan ng pananakop ay naganap noong 63 BK [kahanay sa 1863], sa gitna ng isang digmaang sibil na nagaganap sa loob ng Jerusalem. Ipinahayag ni Uriah Smith, "Sa pagbabalik ni Pompey mula sa kaniyang ekspedisyon laban kay Mithridates, hari ng Pontus, dalawang katunggali, sina Hyrcanus at Aristobulus, ang nagtatagisan para sa korona ng Hudea."

Ang mga pangalang "Hyrcanus" at "Aristobulus" ay kapwa may pinagmulang Griyego at may kahalagahang pangkasaysayan, lalo na sa konteksto ng kasaysayan ng mga Judio noong panahong Helenistiko at ng dinastiyang Hasmoneo. Ang "Hyrcanus" ay hango sa salitang Griyego na "Hurkanos," na malamang na nagmula sa salitang "hurkan," na nangangahulugang "lobo" sa wikang Persiano. Ang Hyrcanus ay isang pangalang taglay ng ilang pinunong Hasmoneo. Ang "Aristobulus" ay nangangahulugang "pinakamainam na tagapayo" o "pinakamainam na tagapagpayo." Ang Aristobulus ay isa ring pangalang taglay ng ilang pinunong Hasmoneo. Ang kapuwa "Hyrcanus" at "Aristobulus" ay mga pangalang kaugnay ng mahahalagang tauhan sa kasaysayan ng mga Judio noong panahong Hasmoneo. Sila ay mga pinunong gumanap ng mahahalagang papel sa pamamahala at pagpapalawak ng Kahariang Hasmoneo sa Judea. Ang mga makaagham na inapo at kinatawan ng kahariang Hasmoneo noong panahon ni Cristo ay ang mga Pariseo.

Nang masakop ni Pompey ang Jerusalem, may dalawang partidong pampulitika na kapwa iniuugat ang kanilang pinagmulan sa panahon ng paghihimagsik na kinakatawan ng Modein noong 167 BK. Nang madawit na si Pompey sa paghihimagsik, nagpasiyang sakupin ang Jerusalem, at ang partido ni Aristobulus ay nagpasiyang labanan siya, ngunit ang partido ni Hyrcanus ay nagpasiyang buksan ang mga pintuang-bayan para kay Pompey. Pagkatapos ay sinimulan ni Pompey ang kanyang pagsalakay sa Jerusalem, at makalipas ang tatlong buwan, ang Jerusalem ay napasailalim na magpakailanman sa hurisdiksiyon ng Roma.

Pagdating sa talatang labinsiyam, ang Ehipto, ang ikatlo at panghuling hadlang, ay nasakop ng Roma. Pagkatapos, sa talatang dalawampu, tinukoy ang kapanganakan ni Cristo habang sinisimulan ni Daniel na ilahad kung paano makikitungo ang Roma sa bayan ng Diyos sa kasaysayang iyon. Sa mga talatang dalawampu't isa at dalawampu't dalawa, ipinako si Cristo sa krus. Sa talatang dalawampu't tatlo, ang kasunduang mula 161 BK hanggang 158 BK ay tinukoy kaagad pagkatapos ng mga talatang naglalarawan sa krus, kung saan ipinahayag ng mga Hudyong tumalikod na "wala kaming hari kundi si Cesar." Ang linya ng mga Hudyong tumalikod, na kinakatawan ng mga Makabeo, na sumalungat sa pagpasok ng pilosopiyang relihiyoso ng Griyego

at, sa paggawa nito, ay pumasok sa isang di-banal na ugnayan sa Roma, ay sumusunod sa talatang tumutukoy sa kasaysayan ng krus, kung saan ganap na nahayag ang bunga ng kanilang di-banal na ugnayan.

Ang Shekinah ay hindi na muling nagbalik sa templong itinayo matapos ang pitumpung taon ng pagkatapon. Ang huling makahulang patotoo, na ipinahayag ni Malakias, ay ibinigay noong bandang kalagitnaan ng ikalimang siglo BK. Wala nang nakikitang presensiya ng Diyos, ni anumang makahulang patotoo, sa loob ng daan-daang taon bago tumindig ang mga Macabeo laban sa globalistang impluwensiyang Griyego. Sa pasimula ng kanilang pag-aalsa, ginawa nila ang mismong paghihimagsik na kapwa tinangka nina Ptolemy at Haring Uzias, nang kapwa nila hangaring gampanan ang tungkulin ng saserdote at maghandog sa templo.

Si Jonathan Apphus (kilala rin bilang Jonathan Maccabeus) ay isa sa mga anak ni Mattathias, na nagpasimula ng Himagsikang Maccabeo, at siya ay gumanap ng mahalagang papel sa pangunguna sa paghihimagsik ng mga Judio laban sa Imperyong Seleucid. Matapos ang pagkamatay sa labanan ng kaniyang kapatid na si Judas Maccabee, inangkin ni Jonathan ang pamumuno sa mga puwersang Maccabeo. Bukod sa kaniyang pamumunong militar at pampolitika, ginampanan din ni Jonathan ang tungkulin ng mataas na saserdote, na naglingkod bilang espirituwal na pinuno ng bayang Judio. Ang dalawahang tungkulin ni Jonathan bilang kapwa pinuno at mataas na saserdote ay nagmarka ng isang mahalagang yugto sa kasaysayan ng mga Judio, sapagkat pinagtibay nito ang pagkakaisa ng kapangyarihang pampolitika at panrelihiyon sa loob ng dinastiyang Hasmoneo. Ang kaniyang pamumuno ay nakatulong upang palakasin ang awtonomiya ng mga Judio at maitatag ang pamumunong Hasmoneo sa Judea.

Ang mismong kasalanang tinangka ni Ptolemy pagkatapos ng tagumpay sa Raphia ay naisakatuparan sa pinakasimula ng paghihimagsik ng mga Maccabees. Ito rin ang gayunding kasalanan na nilabanan ng mga saserdote noong panahon ni haring Uzziah, ngunit ang ipinahayag ng mga Maccabees na pagtatanggol sa mga paglilingkod sa templo ng Diyos ay isang naligaw at mapanghimagsik na pagpapamalas ng pagsasanib ng simbahan at estado, at dahil dito, ito ay sumasagisag sa paghihimagsik ng tumalikod na Protestantismo na ngayo'y nagkakaisa sa pagsuporta kay Trump laban sa mga pagsulong ng globalistang woke-ismo ni Biden.

Itinuturo ng Biblia na makikilala ninyo sila sa pamamagitan ng kanilang mga bunga, at ang mga Pariseo noong panahon ni Cristo ang mga huling nalabi ng dinastiyang Hasmoneo na nagsimula kay Mattathias. Si Mattathias, at ang paghihimagsik na kaniyang pinasimulan, ay nagluwal ng mga bunga ng Pariseismo, gaya rin ng nagagawa ng mga tumalikod na Protestante na sumusuporta sa konsepto ng "Make America Great Again". Dakila ang Amerika nang maunawaan ang Konstitusyon na panatilihing magkahiwalay ang simbahan at ang estado sa isa't isa, ngunit sa huwad na himalang kinakatawan ng tagumpay na ginugunita ng kapistahan ng Hanukkah, ang kilusan para sa batas ukol sa Linggo ay lantaran nang lalabas.

Ipagpapatuloy natin ang pag-aaral na ito sa susunod na artikulo.

Noong una, ang mga naglalahad ng mga katotohanan ng mensahe ng ikatlong anghel ay madalas na itinuring na pawang mga alarmista. Ang kanilang mga hula na ang kawalan ng

pagpaparaya sa relihiyon ay magkakamit ng pamamayani sa Estados Unidos, na magsasanib ang simbahan at ang estado upang usigin ang mga tumutupad sa mga utos ng Diyos, ay ipinahayag na walang batayan at absurdo. May buong tiwalang ipinahayag na ang lupang ito ay hindi kailanman magiging iba kaysa sa kung ano na ito—ang tagapagtanggol ng kalayaang pangrelihiyon. Ngunit habang ang usapin ng pagpapatupad ng pagpangingilin ng Linggo ay malawakan nang pinagtatalunan, ang pangyayaring matagal nang pinagdudahan at hindi pinaniwalaan ay nakikitang nalalapit, at ang mensahe ng ikatlong anghel ay magbubunga ng isang epekto na dati’y hindi nito maaaring ibunga.

Sa bawat salinlahi ay isinugo ng Diyos ang Kanyang mga lingkod upang sawayin ang kasalanan, kapwa sa sanlibutan at sa iglesia. Ngunit ibig ng mga tao na pagsalitaan sila ng mga kaaya-ayang bagay, at ang dalisay, walang palamuting katotohanan ay hindi katanggap-tanggap. Maraming repormador, sa pagsisimula ng kanilang gawain, ay nagpasiyang magpakita ng dakilang pag-iingat sa pagtuligsa sa mga kasalanan ng iglesia at ng bansa. Umasa sila na, sa pamamagitan ng halimbawa ng isang dalisay na buhay-Kristiyano, maibabalik nila ang mga tao sa mga doktrina ng Banal na Kasulatan. Ngunit ang Espiritu ng Diyos ay sumakanila tulad ng pagdating nito kay Elias, na nag-udyok sa kanya upang sawayin ang mga kasalanan ng isang masamang hari at ng isang bayang tumalikod; hindi nila mapigilan ang pangangaral ng mga tuwirang pahayag ng Banal na Kasulatan—mga doktrinang nag-aatubili silang iharap noon. Naudyukan silang masigasig na ipahayag ang katotohanan at ang panganib na nagbabanta sa mga kaluluwa. Ang mga salitang ibinigay sa kanila ng Panginoon ay kanilang binigkas, hindi inaalintana ang mga kahihinatnan, at ang mga tao ay napilitang pakinggan ang babala.

Sa gayon ipahahayag ang mensahe ng ikatlong anghel. Pagdating ng panahon na ito’y ibibigay nang may pinakadakilang kapangyarihan, gagawa ang Panginoon sa pamamagitan ng mga mapagpakumbabang kasangkapan, inaakay ang mga isip ng mga nagtatatalaga ng kanilang sarili sa Kanyang paglilingkod. Ang mga manggagawa ay magiging karapat-dapat higit sa pamamagitan ng pagpapahid ng Kanyang Espiritu kaysa sa pagsasanay na ibinibigay ng mga institusyong pang-edukasyon. Ang mga taong may pananampalataya at panalangin ay mapipilitang lumabas na may banal na sigasig, ipinahahayag ang mga salitang ibinibigay sa kanila ng Diyos. Ilalantad ang mga kasalanan ng Babilonia. Ang kakila-kilabot na mga bunga ng pagpapatupad sa pamamagitan ng kapangyarihang sibil ng mga pagtalima ng iglesia, ang mga pagsalakay ng espiritismo, ang palihim ngunit mabilis na pagsulong ng kapangyarihan ng papa—ang lahat ay mabubunyag. Sa pamamagitan ng mga taimtim na babalang ito, ang bayan ay mapupukaw. Sampu-sampung libo ang makikinig na kailanma’y hindi nakarinig ng mga salitang tulad nito. Sa pagkabigla ay maririnig nila ang patotoo na ang Babilonia ay ang iglesia, na bumagsak dahil sa kanyang mga kamalian at mga kasalanan, dahil sa kanyang pagtangga sa katotohanang ipinadala sa kanya mula sa langit. Paglapit ng mga tao sa kanilang dating mga guro na may masigasig na pagtatanong, “Totoo kaya ang mga bagay na ito?” maglalahad ang mga ministro ng mga alamat, magpopropesiya ng mga kaaya-ayang bagay, upang pahupain ang kanilang mga takot at patahimikin ang nagising na budhi. Datapuwa’t yamang marami ang tumatangging masiyahan sa payak na awtoridad ng tao at humihingi ng isang tuwirang, “Ganito ang sabi ng Panginoon,” ang tanyag na ministeryo, gaya ng mga Pariseo noong unang panahon, na napupuno ng galit sapagkat kinukuwestiyon ang kanilang awtoridad, ay

kukundinahin ang mensahe bilang mula kay Satanas at uudyukin ang mga karamihang maibigin sa kasalanan na alipustain at usigin ang mga nagpahayag nito.

“Habang ang tunggalian ay lumalaganap sa mga bagong larangan at ang mga isipan ng bayan ay napapukaw patungo sa niyurakang kautusan ng Diyos, si Satanas ay kumikilos. Ang kapangyarihang kaakibat ng mensahe ay lalo lamang magpapasiklab ng matinding poot sa mga sumasalungat dito. Ang mga klerigo ay magbubuhos ng halos di-makataong pagsisikap upang hadlangan ang liwanag, baka ito’y sumikat sa kanilang mga kawan. Sa lahat ng paraang nasa kanilang kapangyarihan ay pagsisikapan nilang supilin ang pagtalakay sa mga mahahalagang katanungang ito. Ang Simbahan ay dumudulog sa malakas na bisig ng kapangyarihang sibil, at sa gawaing ito, ang mga Papista at mga Protestante ay nagkakaisa. Habang ang kilusan para sa pagpapatupad ng Linggo ay nagiging higit na matapang at tiyak, ang batas ay gagamitin laban sa mga nag-iingat ng mga utos. Pagbabantaan sila ng mga multa at pagkabilanggo, at ang ilan ay aalukin ng mga posisyong may impluwensiya, at iba pang mga gantimpala at pakinabang, bilang mga pang-akit upang talikdan ang kanilang pananampalataya. Ngunit matatag ang kanilang sagot: ‘Ipakita ninyo sa amin mula sa salita ng Diyos ang aming kamalian’—ang gayunding pakiusap na ginawa ni Luther sa katulad na mga kalagayan. Yaong mga isinasakdal sa harap ng mga hukuman ay nagbibigay ng matibay na pagtatanggol sa katotohanan, at ang ilan sa mga nakaririnig sa kanila ay naakay na manindigan na ingatan ang lahat ng mga utos ng Diyos. Sa gayo’y maihaharap ang liwanag sa harap ng libu-libo na kung hindi man ay walang malalaman tungkol sa mga katotohanang ito.” *The Great Controversy*, 605, 606.